

**LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 2.46, 2.47, 2.54, 2.57, 2.62, 2.63, 2.64, 2.66, 2.68, 2.70 IR 2.184 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ASOCIACIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1969 6 IR 12 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1113 6, 7, 13 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS REGIONINĖS PLĖTROS ĮSTATYMO NR. VIII-1889 18 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. XI-2220 6 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 6, 8, 18, 19 IR 22¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO NR. I-1428 5, 6, 7, 8, 8¹, 15 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS AKCINIŲ BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1835 7, 12, 45 IR 57 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS INDIVIDUALIŲ ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. IX-1805 5 IR 13 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS MAŽŲJŲ BENDRIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-2159 4, 6, 6¹, 10 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKINIŲ BENDRIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1804 4, 5, 7 IR 16 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADVOKATŪROS ĮSTATYMO NR. IX-2066 30 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIVAČIOS DETEKTYVINĖS VEIKLOS ĮSTATYMO NR. XII-1615 19 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, KOOPERATINIŲ BENDROVIŲ (KOOPERATYVŲ) ĮSTATYMO NR. I-164 4, 6¹ IR 8 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LABDAROS IR PARAMOS FONDŲ ĮSTATYMO NR. I-1232 6¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, TARPTAUTINIŲ SANKCIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-2160 8 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR ŽEMĖS ŪKIO BENDROVIŲ ĮSTATYMO NR. I-1222 11¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ (TOLIAU KARTU – ĮSTATYMŲ PROJEKTAI)
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.46, 2.47, 2.54, 2.57, 2.62, 2.63, 2.64, 2.66, 2.68, 2.70 ir 2.184 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – CK projektas), Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo Nr. IX-1969 6 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – AĮ projektas), Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 6, 7, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – BĮ projektas), Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo Nr. VIII-1889 18 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – RPĮ projektas), Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo Nr. XI-2220 6 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – TPĮ projektas), Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 6, 8, 18, 19 ir 22¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – VSĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 5, 6, 7, 8, 8¹, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – VĮ projektas) (toliau kartu – Projektai) parengimą paskatino valstybės ir savivaldybės institucijų spartesnis naudojimas įdiegtais technologiniais sprendimais – duomenų valdymo sistemomis,

priimant ne tik norminius, bet ir teisės taikymo aktus, bei suinteresuotų institucijų pastebėjimai dėl steigimo dokumentams taikomų skirtingų teisės aktuose nustatytų reikalavimų dėl iš esmės analogiškų teisinių santykių, t. y. dėl teisės aktų, kurie tuo pačiu yra ir steigimo dokumentai, registravimo Juridinių asmenų registre (toliau – JAR) ir Teisės aktų registre.

Projektų tikslas – supaprastinti viešųjų juridinių asmenų, kurių steigėja ar savininkė yra valstybė ir (ar) savivaldybė (-ės)¹, steigimo dokumentų rengimo ir registravimo JAR procesą, kad jis taptų ekonomiškesnis, būtų užtikrinamas registrų duomenų aktualumas. Priėmus Projektus, bus sudarytos galimybės teisės aktų, kuriais yra patvirtinti valstybės ir (ar) savivaldybės steigiamų (įsteigtų) viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentai ar įsteigtas juridinis asmuo ir kurie yra paskelbti Teisės aktų registre, duomenis per registrų sąveikos sistemą perduoti JAR. Tokiu būdu steigimo dokumentams bus taikomi tik teisėkūros reikalavimai, nedubliuojant jų su steigimo dokumentams keliamais registravimo JAR reikalavimais.

CK projekto nuostatų, susijusių su asmens duomenų apsauga, parengimą taip pat paskatino siekis užtikrinti, kad asmens duomenų tvarkymas JAR visapusiškai atitiktų 2018 m. gegužės 25 d. pradėto taikyti 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) nuostatas.

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – VDAI), 2023 m. balandžio mėn. išnagrinėjusi fizinio asmens skundą dėl JAR tvarkomų jo, kaip juridinio asmens vadovo, asmens duomenų, Teisingumo ministerijai (kaip JAR valdytojai, taip pat ir asmens duomenų valdytojai) pateikė siūlymą įvertinti CK nuostatas ir imtis priemonių jas suderinti su BDAR reikalavimais. VDAI nuomone, nė vienas iš teisės aktų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą JAR, nenumato asmens gyvenamosios vietos adreso ir asmens kodo tvarkymo tikslo bei kitų su asmens duomenų tvarkymu susijusių aspektų, kaip to reikalaujama BDAR 6 straipsnio 3 dalyje, todėl VDAI negali daryti išvados, kad CK 2.66 straipsnio 1 dalies 7 punkto nuostata atitinka BDAR 5 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nustatytus teisėtumo, tikslo apribojimo bei duomenų kiekio mažinimo principus. Atsižvelgiant į tai, VDAI padarė išvadą, kad šiuo metu CK nustatytas teisinis reglamentavimas neatitinka BDAR reikalavimų.

BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtintas duomenų kiekio mažinimo principas, reiškiantis, kad asmens duomenys turi būti adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi. Siekiant JAR įregistruoti juridinį asmenį, juridinio asmens duomenis, informaciją ar jų pakeitimus, JAR tvarkytojui teikiami CK ir kituose įstatymuose nustatyti dokumentai. Praktikoje dažni atvejai, kai teikiant minėtus dokumentus, juose taip pat būna savanoriškai įrašyta perteklinių asmens duomenų, kurių pateikimo JAR tvarkytojui nei CK, nei kiti įstatymai nenumato (pavyzdžiui, duomenys, susiję su asmens darbo užmokesčiu, dividendų išmokėjimu ir kt.). Pažymėtina, kad, vadovaujantis CK 2.71 straipsnio 1 dalimi, JAR duomenys, JAR kaupiami dokumentai ir bet kokia kita JAR pateikta informacija yra vieša. Kiekvienas asmuo turi teisę už atlyginimą gauti bet kokius JAR duomenis, JAR saugomų dokumentų ar informacijos kopijas

¹ Formuluoatė „*viešasis juridinis asmuo, kurio steigėja ar savininkė yra valstybė ir (ar) savivaldybė (-ės)*“ apima atvejus, kai juridinio asmens dalyvis yra valstybė ir (ar) savivaldybė (-ės) (taip pat ir tuos atvejus, kai viešojo juridinio asmens dalyviai yra valstybė kartu su savivaldybe (-ėmis) ir neapima tų atvejų, kai be valstybės ir (ar) savivaldybės (-ių) juridinis asmuo turi kitų dalyvių (fizinių ar juridinių asmenų).

(CK 2.72 straipsnio 3 dalis). Todėl JAR kaupiami dokumentai, kartu su juose savanoriškai atskleistais ir JAR tvarkytojui pateiktais asmens duomenimis, gali būti prieinami ir kiekvienas asmuo, nurodydamas dokumentų naudojimo tikslą, jų gavimo teisinį pagrindą, prašomų pateikti dokumentų apimtį ir gavimo būdą², gali su jais susipažinti. Savanoriškai registruoti teikiamuose dokumentuose nurodytų duomenų atskleidimo klausimas taip pat šiuo metu nagrinėjamas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo byloje Nr. C-200/23, dėl kurios Bulgarijos teismas pateikė prejudicinius klausimus.

Atsižvelgiant į visa tai, CK projektu kartu siūloma reglamentuoti asmens duomenų tvarkymo tikslą ir įtvirtinti duomenų mažinimo JAR teikiamuose dokumentuose principą. Siekiant įstatymų nuostatas suderinti tarpusavyje, atitinkamai parengti Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo Nr. VIII-1835 7, 12, 45 ir 57 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ABĮ projektas), Lietuvos Respublikos individualių įmonių įstatymo Nr. IX-1805 5 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – IĮ projektas), Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymo Nr. XI-2159 4, 6, 6¹, 10 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – MBĮ projektas), Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatymo Nr. IX-1804 4, 5, 7 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ŪBĮ projektas), Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Advokatūros projektas), Lietuvos Respublikos privačios detektyvinės veiklos įstatymo Nr. XII-1615 19 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – PDVĮ projektas), Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymo Nr. I-164 4, 6¹ ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – KBKĮ projektas), Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos fondų įstatymo Nr. I-1232 6¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – LPFĮ projektas), Lietuvos Respublikos tarptautinių sankcijų įstatymo Nr. IX-2160 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – TSĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio bendrovių įstatymo Nr. I-1222 11¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – ŽŪBĮ projektas).

CK projektu taip pat sprendžiamos kitos JAR veikloje kylančios praktinės problemos.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisinių paslaugų politikos grupės (vadovė Aurelija Giedraitytė, mob. tel. 8 607 69523, el. p. aurelija.giedraityte@tm.lt, vyresnioji patarėja Reda Nikrėvičė, mob. tel. 8 671 86373, el. p. reda.nikrevice@tm.lt) patarėja Dalia Simutienė, mob. tel. 8 671 86313, el. p. dalia.simutiene@tm.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

3.1. *Dėl reikalavimų viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentams*

JAR paskirtis yra suteikti informaciją apie esamus juridinius asmenis kontrahentams ar kreditoriams siekiant apsaugoti teisėtus šių interesus. Todėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 2.66 straipsnio 3 dalyje ir atskiras juridinių asmenų teises formas reglamentuojančiuose įstatymuose³ nustatytas reikalavimas JAR tvarkytojui, nepriklausomai nuo juridinio asmens teisinės formos, pateikti ne tik steigimo dokumento pakeitimus, bet ir visą pakeisto

² Juridinių asmenų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“, 240 punktas.

³ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 6 straipsnio 5 dalis, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo 12 straipsnio 6 dalis, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 6 straipsnio 8 dalis,

steigimo dokumento tekstą. Vadovaujantis CK 2.46 straipsnio 5 dalimi, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (toliau – AI) 12 straipsnio 4, 5 dalimis, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo (toliau – BII) 6 straipsnio 4, 5 dalimis, Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymo (toliau – RPI) 18 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (toliau – VSI) 6 straipsnio 6 dalimi, Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (toliau – VII) 6 straipsnio 5 dalimi, viešųjų juridinių asmenų, kurių steigėja ar savininkė yra valstybė ir (ar) savivaldybė (-ės), kaip ir kitų viešųjų ar privačių juridinių asmenų, steigimo dokumentai turi būti pasirašyti atitinkamo asmens. Aukščiau nurodyti reikalavimai užtikrina galimybę JAR duomenų gavėjams gauti juridinio asmens steigimo dokumentų aktualią redakciją.

Tačiau be aukščiau nurodytų juridinių asmenų steigimo dokumentų registravimo JAR reikalavimų, teisės aktams, kuriais yra steigiami viešieji juridiniai asmenys, ar kuriais yra tvirtinami viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentai, taip pat yra taikomi ir teisėkūros reikalavimai⁴, kurie skiriasi nuo reikalavimų, taikomų steigimo dokumentų registravimui JAR.

Pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 18 straipsnio 3 dalį, priimtus teisės aktus pasirašo tam įgaliojimus turintys subjektai teisės aktų nustatyta tvarka. Kai valstybė yra tam tikro viešojo juridinio asmens savininkė ir savininką atstovaujančia ar savininko teises ir pareigas įgyvendinančia institucija paskiriama tam tikra ministerija, teisės aktus – įsakymus priima ir pasirašo ministras⁵. Vyriausybės nutarimus pasirašo Ministras Pirmininkas ir atitinkamos valdymo srities ministras. Individualaus pobūdžio teisės taikymo aktas – administracinis sprendimas⁶, t. y. teisės aktas, kuriuo yra tvirtinami viešojo juridinio asmens steigimo dokumentai, pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 6 dalį turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens. Tuo tarpu Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 60 punkte numatyta, kad teisės aktu tvirtinami dokumentai nepasirašomi, teksto pabaiga žymima horizontaliu brūkšniu, brėžiamu po tekstu ties jo viduriu.

Taigi, pagal teisėkūros reikalavimus tik teisės aktai, kuriais tvirtinami viešojo juridinio asmens steigimo dokumentai, turi būti pasirašyti teisės aktuose nurodyto atitinkamo asmens, tuo tarpu teisės aktu tvirtinami dokumentai (į kuriuos patenka ir steigimo dokumentai) apskritai nepasirašomi. Atsižvelgiant į tai, kad pagal CK 2.46 straipsnio 5 dalį ir atskiras juridinių asmenų teisinės formas reglamentuojančius įstatymus JAR registruojami juridinių asmenų steigimo dokumentai turi būti pasirašyti, juridiniai asmenys, prieš steigimo dokumentus pateikiant JAR tvarkytojui, turi parengti aktualią steigimo dokumentų redakciją, kurią turi atskirai pasirašyti atitinkamas teisės aktuose nurodytas asmuo. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad didžioji dalis valstybės ir savivaldybės institucijų teisės taikymo aktus (administracinius sprendimus), keičiant viešojo juridinio asmens steigimo dokumentus, priima duomenų valdymo sistemose, todėl steigimo dokumento aktualios redakcijos teksto sudarymas yra papildomas, nepatogus ir laikui imlus darbas.

⁴ Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 18, 19 straipsniai.

⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 26 straipsnio 3 dalies 5 punktas.

⁶ Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalį administracinis sprendimas – teisės aktų reglamentuotu būdu ir (ar) forma išreikšta vienkartinė viešojo administravimo subjekto valia dėl teisės taikymo, privaloma ir skirta konkrečiam asmeniui ar individualiai apibrėžtai asmenų grupei.

Teisės aktų registro objektai, registruojami ir skelbiami Teisės aktų registre, numatyti TPĮ 6 straipsnio 2 dalyje. Įstatymai⁷, taip pat Vyriausybės, Seimo nutarimai⁸ skelbiami Teisės aktų registre visais atvejais. Tuo tarpu ministrų, Vyriausybės įstaigų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovų ir kolegialių institucijų, taip pat Lietuvos banko valdybos ar valdybos pirmininko ir kitų TPĮ 6 straipsnio 2 dalies 18 punkte nurodytų subjektų priimti teisės taikymo aktai skelbiami Teisės aktų registre tik tais atvejais, kai juos skelbti privaloma pagal teisės aktus⁹. Šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas nenumato teisės taikymo aktų – teisės aktų, kuriais tvirtinami viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentai, privalomo skelbimo Teisės aktų registre.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – VSI) 71 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad savivaldybės institucijų teisės taikymo aktai, kuriuos skelbti Teisės aktų registre privaloma pagal teisės aktus, oficialiai skelbiami Teisės aktų registre. Tačiau TPĮ nėra numatyta, kad visų savivaldybių institucijų (tame tarpe ir savivaldybės tarybos) priimami teisės taikymo aktai (*inter alia* savivaldybių tarybų sprendimai, kuriais tvirtinami juridinių asmenų steigimo dokumentai), kuriuos skelbti Teisės aktų registre privaloma pagal teisės aktus, yra Teisės aktų registro objektu.

Tik tais atvejais, kai teisės aktai skelbiami Teisės aktų registre, šiuos teisės aktus priėmusiam subjektui nereikia atskirai rengti teisės akto suvestinės (aktualios) redakcijos, nes Teisės aktų registro objekto suvestinės teisės akto redakcijos, vadovaujantis TPĮ 6 straipsnio 3 dalies 8 punktu, tvarkomos Teisės aktų registre, ir už jų tinkamą parengimą ir paskelbimą atsako Teisės aktų registro tvarkytojas¹⁰. Teisės aktų registre skelbiamų ir neskelbiamų steigimo dokumentų pakeitimai ir visas pakeisto steigimo dokumento tekstas turi būti pateiktas JAR tvarkytojui¹¹.

3.2. Dėl BDAR reikalavimų

CK 2.66 straipsnio 1 dalies 7 punkte ir šio straipsnio 2 dalyje, taip pat kai kuriuose atskiras juridinių asmenų teisinės formas reglamentuojančiuose įstatymuose¹² reglamentuojamas juridinio asmens valdymo organų narių ir dalyvių, kurie atsako pagal juridinio asmens prievolės, asmens kodo ir gyvenamosios vietos tvarkymas JAR. Tačiau šiuo metu jokiame įstatyme nėra įtvirtinta, kokių tikslu asmens duomenys tvarkomi JAR. Tai numatyta tik JAR nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – JAR nuostatai), 3 punkte, pagal kurį asmens duomenys ir informacija JAR tvarkomi asmens tapatybės nustatymo, JAR objekto registravimo, JAR duomenų teikimo ir JAR objektų apskaitos tikslais.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

4.1. Dėl reikalavimų viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentams

Siekiant supaprastinti viešųjų juridinių asmenų, kurių steigėja ar savininkė yra valstybė ir (ar) savivaldybė (-ės), steigimo dokumentų rengimo ir registravimo JAR procesą, kad steigimo dokumentams būtų taikomi tik teisėkūros reikalavimai, nedubliuojant jų su steigimo dokumentams

⁷ TPĮ 6 straipsnio 2 dalies 3 punktas.

⁸ TPĮ 6 straipsnio 2 dalies 5, 9 punktai.

⁹ TPĮ 6 straipsnio 2 dalies 18 punktas.

¹⁰ TPĮ 6 straipsnio 7 dalis.

¹¹ CK 2.66 straipsnio 3 dalis.

¹² Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas, Lietuvos Respublikos mažųjų bendrių įstatymas, Lietuvos Respublikos individualių įmonių įstatymas, Lietuvos Respublikos ūkinių bendrių įstatymas.

keliamaais registravimo JAR reikalavimais, CK projektu siūloma numatyti privalomą valstybės ir savivaldybių institucijų teisės aktų, kuriais tvirtinami, keičiami ar pripažįstami netekusiais galios viešojo juridinio asmens steigimo dokumentai, taip pat CK 2.46 straipsnio 3 dalyje nurodyti teisės aktai, t. y. įstatymai ar, jei įstatymai numato, valstybės ar savivaldybės institucijos priimti teisės aktai dėl viešojo juridinio asmens steigimo, pagal kuriuos šie viešieji juridiniai asmenys veikia (toliau kartu – Teisės aktų registre skelbiami steigimo dokumentai), skelbimą Teisės aktų registre. Paskelbus minėtus teisės aktus Teisės aktų registre, tik vieną kartą (nebent šie teisės aktai būtų pripažįstami netekusiais galios), šių teisės aktų Teisės aktų registro objekto identifikacinis kodas privalėtų būti pateiktas JAR tvarkytojui. Tokiu būdu Teisės aktų registre skelbiamų steigimo dokumentų duomenys būtų perduodami iš Teisės aktų registro į JAR per sukurtą technologiniais sprendimais grįstą registrų sąsają. Tokia sąsaja taip pat užtikrintų automatinį duomenų atnaujinimą JAR, kai Teisės aktų registre būtų įregistruojami Teisės aktų registre skelbiamų steigimo dokumentų pakeitimai.

Naujai siūlomas teisinis reguliavimas užtikrintų Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtintos prievolės institucijoms, kuriant ir tvarkant valstybės informacinius išteklius, reikalingus duomenis pirmiausia gauti iš kitų valstybės informacinių sistemų ir registrų ir rinkti iš kitų šaltinių tik tuos duomenis, kurie nėra tvarkomi kitose valstybės informacinėse sistemose ir registruose, todėl negali būti gaunami per valstybės informacinių sistemų ar registrų sąveiką, įgyvendinimą.

Pagal CK projektu siūlomas pakeitimus viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentų nereikėtų atskirai registruoti JAR, pakaktų teisės aktus (įstatymus ar, jei įstatymai numato, valstybės ar savivaldybės institucijos priimtus teisės aktus dėl viešojo juridinio asmens steigimo, pagal kuriuos šie viešieji juridiniai asmenys veikia, arba teisės aktus, kuriais tvirtinami viešojo juridinio asmens steigimo dokumentai) pateikti Teisės aktų registrui, ir jų identifikacinį kodą perduoti JAR. Tokiu būdu būtų atsisakoma viso pakeisto steigimo dokumento teksto sudarymo ir jo, pasirašyto įstatymuose nurodyto asmens (kuris net gali skirtis nuo teisės aktą priėmusio asmens), pateikimo JAR. Be to, pakeitus teisės aktą (steigimo dokumentus) informacinių technologijų priemonėmis (valstybės ar savivaldybės institucijos duomenų valdymo sistemoje) ir jį paskelbus Teisės aktų registre, steigimo dokumento pakeitimai automatiškai būtų įrašomi JAR.

Pažymėtina, kad naujai siūlomas teisinis reguliavimas taip pat prisidėtų prie duomenų registruose aktualumo užtikrinimo, kadangi praktikoje pasitaiko atvejų, kai viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentų pakeitimai nepateikiami JAR tvarkytojui tam tikrą laiką nuo jų sudarymo ar patvirtinimo arba pateikiami registruoti tokie steigimo dokumentų pakeitimai, kuriais keičiamos prieš tai neįregistruotų steigimo dokumentų nuostatos. Tokia situacija yra ydinga ir kelia grėsmę pagrindinei JAR paskirčiai – kaupti esminius duomenis apie juridinius asmenis ir sudaryti galimybę bet kuriems suinteresuotiems asmenims tokius duomenis ir dokumentus gauti. Tuo pačiu tai menkina pasitikėjimą JAR kaupiamų duomenų, informacijos ir dokumentų įstatymų jiems suteikta *prima facie* galia (Civilinio kodekso 2.71 straipsnio 3 dalis), t. y. kad registro teikiami duomenys turi didesnę įrodomąją galią, šie duomenys yra nustatyti, neįrodinėjami ir laikomi teisingais, nebent būtų pripažinti negaliojančiais įstatymų nustatyta tvarka. Tuo tarpu viena iš civilinės apyvartos sąlygų – greita ir patikima juridinių asmenų registravimo procedūra, atitinkanti teisės aktų reikalavimus. Ekonominiuose ir socialiniuose santykiuose sutarties šalys ir kiti asmenys turi turėti pagrindą pasitikėti juridinių asmenų duomenimis ir dokumentais, todėl turi būti siekiama neleisti JAR įregistruoti klaidingų juridinių asmenų duomenų ir dokumentų.

Atkreiptinas dėmesys, kad, jeigu viešojo juridinio asmens steigėjai (dalyviai) yra valstybė ir (ar) savivaldybės, šio juridinio asmens steigimo dokumentai galės būti tvirtinami kelių valstybės ir (ar) savivaldybių institucijų bendru priimamu teisės aktu (pavyzdžiui, regiono plėtros tarybos nuostatai, kai kurių asociacijų įstatai).

Šiuo metu praktikoje pasitaiko nemažai atvejų, kai vienu, pavyzdžiui, savivaldybės institucijos priimtu teisės aktu, tvirtinami kelių viešųjų juridinių asmenų steigimo dokumentai. Šiuo atveju, siekiant pakeisti tik vieno konkretaus juridinio asmens steigimo dokumentus, keičiamas teisės aktas, kuriuo buvo patvirtinti kelių juridinių asmenų steigimo dokumentai, nepriklausomai nuo to, kad kitų juridinių asmenų steigimo dokumentai nekeičiami. Siekiant užtikrinti tinkamą Teisės aktų registro duomenų perdavimą JAR, kai steigimo dokumentai keičiami, ar pripažįstami netekusiais galios, būtina, kad vienu valstybės ar savivaldybės institucijos teisės aktu būtų tvirtinami tik vieno viešojo juridinio asmens steigimo dokumentai. Šiuo tikslu CK 2.46 straipsnis pildomas nauja 8 dalimi.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2023 m. balandžio 1 d. pasikeitė Vietos savivaldos įstatymo nuostatos ir meras tapo savivaldybės vykdomąja institucija, taip pat į tai, kad ne tik meras, bet ir savivaldybės taryba gali priimti teisės taikymo aktus (t. y. ne tik norminius teisės aktus)¹³, kuriuos pagal įstatymus privaloma skelbti Teisės aktų registre (*inter alia* savivaldybių tarybų sprendimus, kuriais tvirtinami juridinių asmenų steigimo dokumentai), keičiamas TPI.

Kitais Projektais atskiras juridinių asmenų teisinės formas reguliuojančių įstatymų nuostatos suderinamos su CK projekte siūlomu nustatyti reguliavimu. Šie Projektai patikslinami ir redakciniu aspektu (atsisakoma perteklinės, analogiškos nustatytai CK 2.46 straipsnio 4 dalyje, nuostatos, numatančios, kad juridinio asmens steigimo dokumentai netenka galios, jeigu jie nebuvo pateikti JAR per šešis mėnesius nuo jų pasirašymo dienos).

4.2. Dėl BDAR reikalavimų

Siekiant užtikrinti, kad asmens duomenų tvarkymas JAR atitiktų BDAR reikalavimus, CK projekte siūloma įtvirtinti, kad asmens duomenys JAR tvarkomi asmens tapatybės nustatymo, JAR objekto registravimo, JAR duomenų teikimo ir JAR objektų apskaitos tikslais. Atsižvelgiant į tai, kad registruojant JAR su juridiniais asmenimis susijusių fizinių asmenų (valdymo organų narių, dalyvių, atskančių pagal juridinio asmens prievoles) duomenis, santykių su juridiniu asmeniu aspektu nėra svarbus faktinės šių asmenų gyvenamosios vietos adresas (jeigu būtų poreikis nustatyti faktinę šių asmenų gyvenamąją vietą, šis duomuo kaupiamas Lietuvos Respublikos gyventojų registre), o tik adresas, kuriuo galima būtų pasiekti fizinį asmenį, įteikti jam dokumentus, taip pat įvertinus CK įtvirtintą JAR viešumo principą, siūloma nustatyti, kad registruojamas ne gyvenamosios vietos adresas, o kitas fizinės vietos adresas – korespondencijos adresas. Atkreiptinas dėmesys, kad fizinės vietos korespondencijos adresas būtinas užtikrinti Europos Tarybos kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu priemonių įvertinimo ekspertų komiteto (MONEYVAL), atlikusio Lietuvos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos vertinimą ir atitiktį Finansinių veiksmų darbo grupės (FATF) rekomendacijoje numatytiems standartams (R24 rekomendacija), nustatytą reikalavimą rasti juridinio asmens valdymo organus fiziškai, esant poreikiui bendrauti ir bendradarbiauti su kompetentingomis institucijomis ir teikti jiems reikalingą informaciją ir pagalbą.

¹³ VŠĮ 71 straipsnio 2 dalis.

Kad JAR būtų tvarkomi tik tie duomenys, kurių reikia tikslui pasiekti (BDAR 5 straipsnio 1 dalies c punkte įtvirtintas duomenų kiekio mažinimo principas), CK projektu siūloma aiškiai nustatyti reikalavimą, kad JAR pateikiamuose dokumentuose nebūtų nurodyta asmens duomenų, kurių pateikimo JAR nenumato CK ar kiti įstatymai. Šio reikalavimo turėtų laikytis JAR teikiamus dokumentus sudarantys asmenys, o jų taikymą praktikoje užtikrintų notari, Teisingumo ministerija ar JAR tvarkytojas, kurie, vadovaudamiesi CK 2.64 straipsnio 2 dalies 4 punktu, JAR nuostatų 45, 48–58 punktais, tikrina juridinio asmens duomenų tikrumą ir dokumentų atitiktį įstatymų nustatytiems reikalavimams. Jeigu įregistruoti juridinį asmenį, taip pat registruoti juridinio asmens dokumentų ir duomenų pakeitimus JAR tvarkytojui teikiamuose dokumentuose visgi būtų pateikiami asmens duomenys, kurių pateikimo JAR nenumato CK ar kiti įstatymai, JAR tvarkytojas, vadovaudamasis CK 2.68 straipsnio 1 dalies 4 punktu, galėtų atsisakyti įregistruoti juridinį asmenį ar juridinio asmens dokumentų ir duomenų pakeitimus. Atkreiptinas dėmesys, kad, vadovaudamasis CK 2.68 straipsnio 2 dalimi, prieš atsisakydamas registruoti pateiktus JAR dokumentus ar duomenis, JAR tvarkytojas skiria terminą trūkumus pašalinti. Jei per nustatytą terminą trūkumai nepašalinami ar JAR tvarkytojui nepateikiami pataisyti dokumentai, JAR tvarkytojas motyvuotu sprendimu atsisako registruoti juridinį asmenį (duomenų ar dokumentų pakeitimus). Sprendimas atsisakyti registruoti juridinį asmenį (JAR registruotinų duomenų ar dokumentų pakeitimus) skundžiamas teismui įstatymų nustatyta tvarka (CK 2.68 straipsnio 3 dalis).

Siekiant suderinti teisės aktų nuostatas tarpusavyje dėl korespondencijos adreso nurodymo JAR, parengti ABI projektas, IĮ projektas, MBI projektas, ŪBI projektas, Advokatūros įstatymo projektas, PDVI projektas ir TSĮ projektas. Įvertinus tai, kad asmens duomenys JAR taip pat perduodami iš Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (toliau – JADIS)¹⁴, ir siekiant užtikrinti analogiškų duomenų tvarkymą abejuose su juridiniais asmenimis susijusiose valstybės informaciniuose ištekluose (tiek JAR, tiek JADIS), parengti KBKĮ projektas, LPFI projektas ir ŽŪBI projektas.

4.3. Dėl kitų CK pakeitimų

CK projekte redakciniu aspektu taip pat tikslinamos CK nuostatos, suderinant jas su galiojančiais teisės aktais, arba sprendžiamos praktinės JAR veikloje kylančios problemos:

- Juridinio asmens buveinė (adresas) yra vienas svarbiausių duomenų, apibūdinančių juridinį asmenį, be kurio neįmanomas juridinio asmens veikimas. Neįregistravus buveinės (adreso) duomenis JAR, tampa labai apsunkintas kreditorių interesų gynimas, valstybės ir savivaldybių įgalinimų įgyvendinimas šių juridinių asmenų atžvilgiu. Todėl juridinio asmens buveinės (adreso) aktualumas ir savalaikis atnaujinimas turi būti nuolat užtikrinamas. Šį aspektą taip pat akcentavo Europos Tarybos ekspertų komitetas dėl priemonių, nukreiptų kovai su pinigų plovimu bei teroristų finansavimu (MONEYVAL), vertindamas Lietuvos Respublikoje įgyvendinamus tarptautinius reikalavimus, nustatytus Finansinių veiksmų darbo grupės kovai su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu priimtose tarptautinėse rekomendacijose. Atsižvelgiant į tai, tikslinama CK 2.70 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta aplinkybė, kuriai esant JAR tvarkytojas turi teisę inicijuoti juridinio asmens likvidavimą, numatant, kad tokia teisė atsiranda, kai JAR ilgiau negu šešis mėnesius nenurodyta juridinio asmens buveinė.

¹⁴ Pavyzdžiui, Akcinių bendrovių įstatymo 12 straipsnio 5 dalis, Ūkinių bendrijų įstatymo 5 straipsnio 4 dalis.

- Šiuo metu galiojančioje CK 2.70 straipsnio 5 dalyje numatyta galimybė juridinio asmens dalyviui ar valdymo organo nariui per vienerius metus nuo juridinio asmens, kuriam inicijuojamas likvidavimas, statuso įgijimo kreiptis į teismą su prašymu atšaukti inicijuojamą juridinio asmens likvidavimą; teismas, priėmęs šį prašymą, taip pat priėmęs sprendimą dėl inicijuojamo juridinio asmens likvidavimo atšaukimo apie tai praneša JAR tvarkytojui; JAR tvarkytojas, gavęs pranešimą apie teismo sprendimą dėl inicijuojamo juridinio asmens likvidavimo atšaukimo, išregistruoja juridinio asmens, kuriam inicijuojamas likvidavimas, statusą. Vertinant CK 2.70 straipsnio 5 dalyje įtvirtintą teisinį reguliavimą, praktikoje dažnai pasitaiko atvejų, kai, pavyzdžiui: 1) teismas atšaukia inicijuojamą juridinio asmens likvidavimą, tačiau teismui priėmus šį sprendimą juridinis asmuo JAR tvarkytojui vis tiek nepateikia CK 2.70 straipsnio 1 dalyje ar JAR nuostatuose nustatytų dokumentų, paneigiančių CK 2.70 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių buvimą (tokiu atveju JAR tvarkytojas turėtų iš naujo pradėti juridinio asmens likvidavimo JAR tvarkytojo iniciatyva procedūrą); 2) juridinis asmuo, kuriam įregistruotas teisinis statusas „inicijuojamas likvidavimas“, pateikia JAR tvarkytojui finansinės atskaitomybės dokumentus, paneigiančius CK 2.70 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas aplinkybės buvimą, tačiau per CK 2.70 straipsnio 5 dalyje nustatytą terminą nesikreipia į teismą su prašymu atšaukti inicijuojamą juridinio asmens likvidavimą (tokiu atveju JAR tvarkytojas turėtų tęsti juridinio asmens likvidavimo JAR tvarkytojo iniciatyva procedūrą, nepaisant to, kad dokumentai, paneigiantys CK 2.70 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas aplinkybės buvimą, pateikti JAR tvarkytojui). Reaguojant į minėtus praktikoje pasitaikančius atvejus, kylančius dėl to, kad teisinis statusas „inicijuojamas likvidavimas“ gali būti atšaukiamas tik teismo sprendimu, siekiant supaprastinti teisinio statuso „inicijuojamas likvidavimas“ atšaukimo procedūrą ir tokiu būdu sumažinti su tuo susijusį teismams tenkantį darbo krūvį, CK projektu siūloma numatyti galimybę juridiniams asmenims atšaukti inicijuojamą likvidavimą per vienerių metų laikotarpį nuo statuso įgijimo tiesiogiai kreipiantis į JAR tvarkytoją ir pateikiant CK 2.70 straipsnio 1 dalyje ar JAR nuostatuose nurodytus dokumentus, paneigiančius CK 2.70 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių buvimą.

- Siekiant apginti kreditorių interesus, kad juridinis asmuo nebūtų likviduotas (kai juridiniam asmeniui inicijuojamas likvidavimas JAR tvarkytojo iniciatyva), t. y. jis nepasibaigtų, kai kreditorius turi jo naudai išduotą vykdomąjį dokumentą, kuris nėra visiškai įvykdytas (kreditorius yra suinteresuotas savo teisių gynimu ir dėl to yra pradėjęs išieškojimo procesą), siūlytina CK projekte numatyti galimybę atšaukti inicijuojamą likvidavimą į teismą kreipusis juridinio asmens kreditoriui.

- Įvertinus tai, kad pagal CK 2.53 ir 2.56 straipsnius juridinio asmens filialas ir atstovybė nėra juridinis asmuo, o tik struktūriniai juridinio asmens padaliniai, turintys savo buveinę, CK projekto 3 ir 4 straipsniais keičiamose CK 2.54 straipsnio 2 dalyje ir 2.57 straipsnio 2 dalyje atsisakoma neegzistuojančio filialo ir atstovybės požymio – teisinio statuso (reorganizuojamas, pertvarkomas, likviduojamas ir kt.).

- Atsižvelgiant į tai, kad JAR valdytojas ir tvarkytojas numatyti Lietuvos Respublikos Juridinių asmenų registro įstatymo, t. y. įstatymo, nustatančio valstybės registro steigimo teisinius pagrindus¹⁵, 3 straipsnio 2 dalyje, pripažįstama netekusi galios perteklinė CK 2.62 straipsnio 4 dalis.

- Atsižvelgiant į tai, kad prokūra taip pat yra įgaliojimas¹⁶, siūlytina papildyti jos pasibaigimo pagrindus ir numatyti analogišką pagrindą nustatytam CK 2.147 straipsnio 1 dalies 1

¹⁵ Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 23 straipsnio 1 dalis.

¹⁶ CK 2.176 straipsnio 1 dalis.

punkte, t. y. prokūra taip pat pasibaigtų suėjus jos terminui. Tokiu būdu būtų išsprendžiamos praktinės problemos, kai pagal CK 2.184 straipsnio 2 dalį prokūra pasibaigia ją išregistravus iš Įgaliojimų registro (t. y. pasibaigusios prokūros išregistruojamos), tačiau pagal esamą CK 2.184 straipsnio 1 dalies reglamentavimą, prokūros su pasibaigusiu terminu negali būti išregistruojamos. Šiuo atveju juridiniams asmenims teikiant prašymus įregistruoti naujas prokūras, lieka neišregistruotos ankstesnės prokūros, kurių terminas pasibaigęs, o Įgaliojimų registre kaupiasi negaliojančios prokūros su pasibaigusiu terminu.

5. Galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektais siūlomus pakeitimus, neigiamų pasekmių nenumatoma, nes bus užtikrintas savalaikis aktualių dokumentų registravimas registruose, atsisakoma perteklinių ir dubliuojančių reikalavimų steigimo dokumentams.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti Įstatymų projektai neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektų nuostatų įgyvendinimas turės teigiamos įtakos verslo sąlygoms, kadangi teikiamuose JAR dokumentuose nebus nurodyta perteklinių asmens duomenų, todėl verslą plėtojančių asmenų asmens duomenų apsauga bus tinkamai užtikrinta.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Priėmus Įstatymų projektus, nereikės priimti ar keisti kitų įstatymų.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymų projektuose neapibrėžiamos sąvokos ir nenustatomi jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti pagal Terminų banko įstatymą.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ar Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Įgyvendinant CK projektą Teisingumo ministerija turės parengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimo Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą, o įgyvendinant atskiras juridinių asmenų teises formas reglamentuojančius įstatymus dėl korespondencijos adreso tvarkymo JADIS – Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. 1R-231 „Dėl Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektą.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Projektuose numatytoms nuostatomis įgyvendinti reikės sukurti JAR ir Teisės aktų registro sąveiką bei pritaikyti JAR ir Teisės aktų registro programines priemones. JAR tvarkytojo – valstybės įmonės Registrų centro – preliminariais skaičiavimais reikalingiems darbams atlikti valstybės įmonei Registrų centrui reikės apie 55 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, o Teisės aktų registro tvarkytojo – Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos vertinimu jai reikės apie 2 200 eurų valstybės biudžeto lėšų.

Valstybės įmonės Registrų centro duomenimis, kasmet JAR įregistruojama apie 650 viešųjų juridinių asmenų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, steigimo dokumentų pakeitimų (siūlomas reguliavimas aktualus virš 3100 viešųjų juridinių asmenų: biudžetinių įstaigų, valstybės ir savivaldybės įmonių, regionų plėtros tarybų, viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė arba savivaldybė, ir kitų, pavyzdžiui, asociacijų, kurių savininkais yra valstybė ir (ar) savivaldybės). Šių dokumentų įregistravimas pareikalauja beveik 13 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų per metus¹⁷. Įvertinus tai, Projektuose numatyti pokyčiai padės sutaupyti nuo 13 tūkst. eurų per metus.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Projektais siūlomi pakeitimai dėl JAR ir Teisės aktų registro pakeitimų įgyvendinimo aptarti ir suderinti su Teisės aktų registro tvarkytoju – Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, JAR tvarkytoju – valstybės įmone Registrų centru. Projektais siūlomam reguliavimui pritaria ir jį palaiko savivaldybės.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai, kurių reikia jiems įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, yra: „juridinis asmuo“, „registras“, „teisės aktas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

¹⁷ Vadovaujantis Atlyginimo už valstybės įmonės Registrų centro tvarkomų registrų objektų registravimą, šių registrų ir Nekilnojamojo turto kadastro duomenų, informacijos, dokumentų ir (ar) jų kopijų tvarkymą dydžių sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 763, 14.1.14 papunkčiu, už juridinio asmens pakeisto steigimo dokumento įregistravimą nustatytas 19,80 euro atlyginimo dydis, kuris valstybės įmonei Registrų centrui kompensuojamas Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 25 straipsnio 3 dalyje ir 29 straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka iš JAR tvarkytojui skiriamų valstybės biudžeto lėšų.

Įvertinus valstybės biudžeto planavimo ciklą bei atsižvelgiant į tai, kad įstatymams įgyvendinti reikės sukurti ar pritaikyti informacinių technologijų priemones, Projektų įsigaliojimas numatomas 2025 m. sausio 2 d.